

בית דין ירושלים

לדיני ממונות ולבירור יוחסין

תביעות הדדיות בין קבלן לבעה"ב

תיק ממונות מס' 2233-עד

נושא הדיון

בעה"ב ששכר קבלן ונתעוררו ביניהם חילוקי דעות בקשר לביצוע העבודה ולתשלומים. בית הדין מינה בודק מומחה וזה קבע שהקבלן צריך לתקן ולפצות את בעה"ב על נזקים בבניה. בית הדין קבל את חו"ד הבודק.

בין יתר החובות שתובע הקבלן מבעה"ב, זה לשלם לו מע"מ על עבודתו, מאחר שבחזרה העבודה כתוב שהמחיר הוא "ללא מע"מ". בעה"ב משיב שהכוונה היא שהכסף ישולם במזומן וללא קבלה, אך לא היתה כוונה לשלם את המע"מ. הקבלן מכחיש וטוען שהכוונה היתה שהמחיר אינו סופי.

פסק דין

א. התביעה למע"מ נדחית.
ב. לקח בעה"ב קבלן אחר להשלים את העבודה, אם הראשון אינו מוצא עבודה אחרת, חייב בעה"ב לשלם לו כל שכרו.

(-) שמואל חיים דומב

(-) יהושע ווייס

(-) אברהם דוב לוי, אב"ד

השאלות לדיון

א. "ללא מע"מ", פירושו.
ב. מומחה מטעם בית הדין, דינו.
ג. פנמים בבניה שבעה"ב דורש לתקן ע"י קבלן אחר.

תשובה

א. כיון שיסוד חיוב המע"מ הוא על נותן השירות ולא על הרוכש, עיי' פס"ד ירושלים כרך ג עמ' עז מאחמו"ר הגרצ"ל ז"ל, באופן שהמחיר נקבע ללא מע"מ, פירושו שזה המחיר הסופי שעל הקונה לשלם, והמוכר אינו יכול לגלגל אותו כדיעצד על הקונה ורואה "כתר", מחקרים בכלכלה" כרך ט עמ' 394 שלא כתבו כן).

ב. כתב הרמב"ם חובל ומזיק פ"א הי"ח: כשם שאומדין למיתה כך אומדין לזקין, כ"לד, הרי שהכה חזירו בלרור קטן שאין בו כדי להזיק או בקיסם של עץ קטן וחבל בו חבלה שאין חפץ זה ראוי לעשותו, הרי זה פטור וכו', לפיכך לריכיס העדים לידע כמה הזיק, ומציאין החפץ שהזיק לצי"ד עד שאומדין אותו ודנין עליו. ודייק בזה ב"לז אריה" (הורצין) סי' כט שמומחיות אינה ענין המסור לעדים אלא להכרעת בית הדין, וכל עדות מומחים לצי"ד אין לעדותם דין עדות כלל, אלא צי"ד לומדים מפייהם ומתמחים בנושא הנדון לפניהם, ומכריעים לפי דעת הדיינים לאחר שהתמחו בענין, כי מומחיות ושיקול דעת הינו דבר המסור לצי"ד בלבד. ולפי הנתה"מ סי' קג ס"ק ב מילי דאומדנא הנתון לשיקול דעת אף פעם לא יהיה שייך בזה כת של עדים, כיון שכל אחד מעיד רק על עצמו שכך הוא רואה בשכלו, ואין כאן צירוף לשני עדים, עיי"ש (ועיי' "משפטיך ליעקב" ח"ו סי' ח שכתב שיש לעדותו של המומחה דין עדות).

וצכתב הצוררות שחותמים הלדדים בבית הדין נאמר במפורש (סעיף ז): "הלדדים מסמיכים את בית הדין להזמין ולקבל חו"ד של מומחה חילוני כפי שיידרש וכראות עיני הדיינים, ובית הדין יהיה ראוי לדון עפ"י אות חו"ד. הולאות החו"ד יחולו על הלדדים כפי פסק בית הדין".

ג. כיון שהקבלן נשכר ע"י צעה"צ לצנע את העבודה, ובכלל זה התיקונים וההשלמות שנתרו לו לעשות, נמלא שהשכירות עדיין קיימת, ואם צעה"צ רואה לקחת קבלן אחר לתיקונים ולהשלמות דינו כצעה"צ שחזר בו שידו על התחונה. עיי' משנה ב"מ עו א. ועיי' חזו"א ב"ק סי' כג אות לג ד"ה ע"ו דמודה רש"י לרמב"ן דאיכא קנין בשכירות פועלים וצעה"צ החוזר בו, אם הקבלן אינו מולא להשתכר במקום אחר, חייב לשלם לו כל שכרו.